

Innovationspartnerskap om vatten

Miljödepartementet

2012-06-14

Dokumentbeteckning

KOM (2012)216 slutlig

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska sociala kommittén samt Regionkommittén om det europeiska innovationspartnerskapet om vatten

Sammanfattning

Meddelandet om det europeiska innovationspartnerskapet om vatten är en del i EU:s arbete för att stärka Europas långsiktiga innovationsförmåga och möta större samhällsutmaningar. Partnerskapet syftar till att stärka innovationspotentialen när det gäller vattenförvaltning, och därigenom både öka konkurrenskraften och underlätta för att nå uppsatta miljömål. Meddelandet omfattar ett antal strategiska och operationella mål, samt arbetspaket, övergripande teman och förslag till styrformer. Regeringen välkomnar förslaget.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Europeiska innovationspartnerskap, som föreslås i flaggskeppsinitiativet Innovationsunionen¹ i Europa 2020 strategin, ska tillhandahålla strategier och ramar för att åtgärda bristerna i det europeiska forsknings- och innovationssystemet och driva på innovationer som på ett betydande sätt kan bidra till att lösa samhällsproblem. För att på ett hållbart sätt förvalta det allt större trycket på vattenresurserna behövs innovativa strategier. Den Europeiska unionens råd uppmanade mot denna bakgrund kommissionen att i nära samarbete med medlemsstaterna undersöka möjligheten till ett

¹ Meddelande KOM (2010) 546 slutlig.

innovationspartnerskap för vatten i syfte att uppnå en hållbar och effektiv vattenanvändning ². Kommissionen presenterade sitt förslag till det europeiska innovationspartnerskapet om vatten den 10 maj 2012. Innovationspartnerskapet ska bidra till och samordnas med kommissionens pågående arbete med att utveckla en strategi för att skydda Europas vattentillgångar, den så kallade Blueprint.

1.2 Förslagets innehåll

Innovationspartnerskapets **strategiska mål fram till 2020** är följande:

Säker, lättillgänglig och överkomlig åtkomst till vatten för alla, samtidigt som man ser till att det finns tillräckligt mycket vatten för miljön,

Upphävande av kopplingen mellan utarmning av vattenresurserna och ekonomisk verksamhet i EU:s viktigaste näringslivssektorer (som energi, jordbruk och kemikalier),

Bevarande och ökning av god vattenstatus av EU:s alla avrinningsområden – i fråga om kvalitet, kvantitet och användning, mot bakgrund av det ökande trycket på vattenresurserna.

De viktigaste delarna i förslaget är följande:

Ett antal **operationella mål**:

- Att till slutet av 2012 enas om en strategisk genomförandeplan.
- Att till 2013 utgöra en plattform för konkret effektivt samarbete mellan offentliga och privata aktörer som vill utveckla innovativa lösningar för vattenrelaterade problem.
- Att till 2013 upprätta en webbaserad marknadsplattform för vatteninnovationer, som gör det möjligt för aktörer på både utbuds- och efterfrågesidan inom EU att samarbeta.
- Att till 2015 visa de första resultaten av åtgärder för att avlägsna de viktigaste hindren för innovation i EU, i medlemsstaterna och på regional nivå så att lagstiftning och finansiella instrument verkligen främjar innovation.
- Att till 2020 lägga fram provade lösningar på tio stora vattenrelaterade problem som framgångsrikt har spritts och uppgraderats.

² Slutsatser från Europeiska unionens råds möte av den 21 juni 2011 (dok. 11308/11).

Tre arbetspaket: Vattenförvaltning i städerna, vattenförvaltning på landsbygden och industriell vattenförvaltning, är tre arbetspaket under innovationspartnerskapet vilka har syfte att samla intressenter för att undanröja hinder för innovation, utveckla marknadsmässiga lösningar och utforma spridningsstrategier.

Ett antal **övergripande teman** kommer även att fastställas för att hantera övergripande frågor som är relevanta för verksamheten inom två eller samtliga tre arbetspaket, till exempel förvaltning av avrinningsområden, kopplingen mellan energi och vatten och finansieringslösningar och standardisering.

En **styrgrupp** på hög nivå kommer att upprättas på Europeiska kommissionens initiativ och ledas av miljökommissionären och bestå av andra kommissionärer, medlemsstaternas företrädare, Europaparlamentet och en mängd berörda parter. Gruppen fastställer mandat och handlingsplan för 2012- 2020. Gruppen kommer att utse **en arbetsgrupp** som ska ansvara för utarbetandet av den strategiska genomförandeplanen och säkerställa att en bottom-up-strategi används. **Operationella nätverk** för varje arbetspaket kommer att bildas. Varje år kommer ett möte att anordnas om det europeiska innovationspartnerskapet om vatten där nätverken samlas föra att rapportera om verksamheten, övervaka utvecklingen och bedöma framstegen på innovationsområdena. Kommissionen kommer att inrätta **ett sekretariat** som ska stödja arbetsgruppen i utarbetandet av den strategiska genomförandeplanen och stödja innovationspartnerskapets genomförandefas.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Meddelandet innehåller inte några rättsligt bindande förslag.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Eftersom meddelandet inte innehåller några konkreta åtgärdsförslag så åtföljs den inte av konsekvensbeskrivning. Förslaget i sig kommer inte att ha någon direkt påverkan på statens finansiella åtaganden. Det kan i samband med att kommissionen presenterar en strategi för att skydda Europas vattentillgångar, den så kallade Blueprint, behövas en mer övergripande konsekvensanalys. Förslaget om ett innovationspartnerskap om vatten kan påverka EU:s budget genom att de administrativa utgifterna ökar. Detta bedöms dock rymmas inom nuvarande ramar.

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen stödjer den allmänna inriktningen i kommissionens förslag.

Samhällsutmaningarna i fråga om vattnets kvalitet och tillgängliga kvantitet är betydande. Innovativa lösningar krävs för att få tillstånd en effektiv vattenpolitik i EU, inklusive genomförandet av ramdirektivet för vatten, samt för att tillvara företagens och industrins innovationspotential och förmåga att uppnå konkurrensfördelar, såväl globalt som regionalt. Regeringen arbetar med en nationell innovationsstrategi. Inom ramen för detta har en första dialogaktivitet har hållits tillsammans med berörda myndigheter för att genom ett brett deltagande av olika intressenter förbereda för ett långsiktigt arbete för att stärka innovation inom vattenområdet.

Inriktningen på förslaget tre arbetspaket (vattenförvaltning i städerna, vattenförvaltning på landsbygden och industriell vattenförvaltning) välkomnas liksom förslag till övergripande teman för att binda dem samman. Möjligheterna att stärka innovationsutveckling behöver omfatta en analys av effektiva styrmedel och möjligheter att utveckla såväl arbetssätt, metoder som teknik. Behovet av samarbete mellan länder och inom regioner bör vara av stor vikt för det operativa genomförandet av innovationspartnerskapet.

Regeringen välkomnar att förslaget bidrar till och samordnas med såväl strategin för att skydda Europas vattentillgångar som förbereds, som färdplanen för resurseffektivt Europa och handlingsplanen för miljöinnovation. Regeringen uppmärksammar även att förslaget tre arbetspaket har betydelse för och behov av samordning med andra processer, såsom kommissionens meddelanden om det europeiska innovationspartnerskapet om råvaror respektive innovationspartnerskapet för jordbruket, men även EU:s jordbrukspolitik och EU:s strategi för Östersjöregionen. Under fortsatt behandling av innovationspartnerskapet behöver synergier och avgränsningar med dessa processer uppmärksammas.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Flera medlemsstater har deltagit i de konsultationer som ägt rum. Ett brett stöd bland medlemsstaterna förväntas finnas för ett innovationspartnerskap om vatten för att finna nya och innovativa strategier för att på ett hållbart sätt förvalta det allt större trycket på vattenresurserna.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Inga synpunkter har efterfrågats eller inkommit från svenska remissinstanser.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Inte aktuellt då förslaget inte innehåller lagstiftningsförslag.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Inte aktuellt då förslaget inte innehåller lagstiftningsförslag.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Meddelandet om ett innovationspartnerskap om vatten kan komma att uppmärksammas i samband med att strategin för att skydda Europas vattentillgångar behandlas framöver samt inom ramen för behandling av sjunde miljöhandlingsprogrammet och Horizon 2020.

4.2 Fackuttryck/termer